F'San Ġiljan (1911-1920)

Popolazzjoni, Bini u Xogħol (I)

Winston L. Zammit
B.A. (Hons.), P.G.C.E, M.A.

Skont iċ-ċensiment li sar f'April 1911, il-popolazzjoni ċivili ta' San Ġiljan (mhux inkluż il-gwarniġjon Ingliż) kienet ta' 2164 persuna mqassma hekk: 1,053 irġiel u 1111 nisa. Dan juri żieda ta' 720 ruħ fuq iċ-ċensiment li kien sar fl-1901. Din iċ-ċifra turi li r-raħal marittimu ta' San Ġiljan kien qiegħed jikber bil-mod[1].

Bini

L-istess ċensiment (1911) jagħtina tagħrif dettaljat dwar il-bini li kien hemm f'San Ġiljan f'dik is-sena (1911):

Sena	Abitat	Mhux Abitat	Total
1901	352	333	685
1911	535	347	887

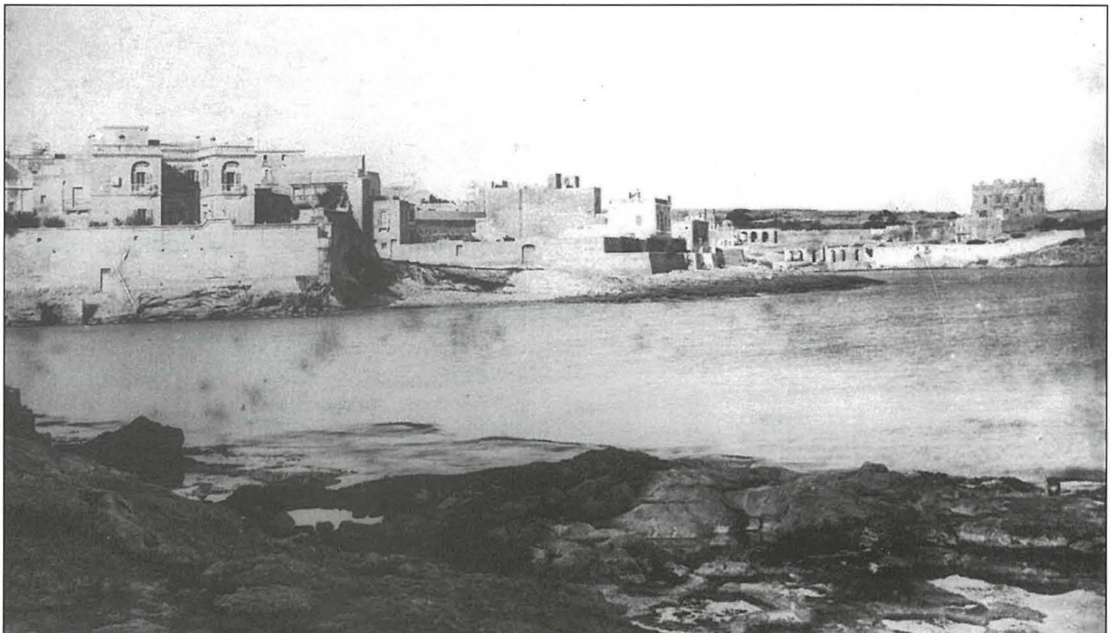

Ritratt antik ta' xatt il-baħar ta' San Ġiljan u l-Bajja Spinola. Jfakkarna għalfejn il-motto tal-lokalità huwa 'Litoris Aquas Sinuato Margine Cingo' jew 'Fi ħdan l-art imdawwra bl-ilmijiet tax-xatt'.

Dawn iċ-ċifri juru li f'għaxar snin (1901-1911) kien żdied il-bini f'San Ġiljan. Il-fatt li ċ-ċensiment sar f'April u mhux fis-sajf juri wkoll li f'San Ġiljan kien hemm ħafna bini li kien jintuża biss bħala villeġġjatura fis-sajf, għalhekk kien hemm ħafna bini mhux abitat[2].

Il-Bini Abitat

B'kollox kien hemm 535 binja li kienu abitati. Minn dawn erbatax kienu binjiet partikolari, li kienu kunventi jew monasteri, sptar (Forrest Hospital f'Palazz Spinola) u l-*barracks* f'Pembroke u St. Andrew's.

Il-bqija tal-bini abitat u mhux abitat kien jinqasam hekk[3]:

	Abitat	Mhux Abitat
Djar	349	296
Kerrejja	0	0
Kmamar	15	7
Lukandi u Djar t'Alloġġ	0	0
Rziezet u *Pen Houses*	61	2
Imħażen, Ħwienet u Uffiċini	29	9
Remissi u Stalel	66	32
Mills* u *Engine House	1	1
Total	521	347

Ħarsa lejn din l-istatistika turina li fl-1911 f'San Ġiljan ma kien hemm l-ebda lukanda jew dar t'alloġġ. Iżda nafu li bejn l-1903 u l-1907 f'San Ġiljan kien hemm żgur tliet lukandi[4]. Dan ifisser li dawn kienu għalqu sa April 1911.

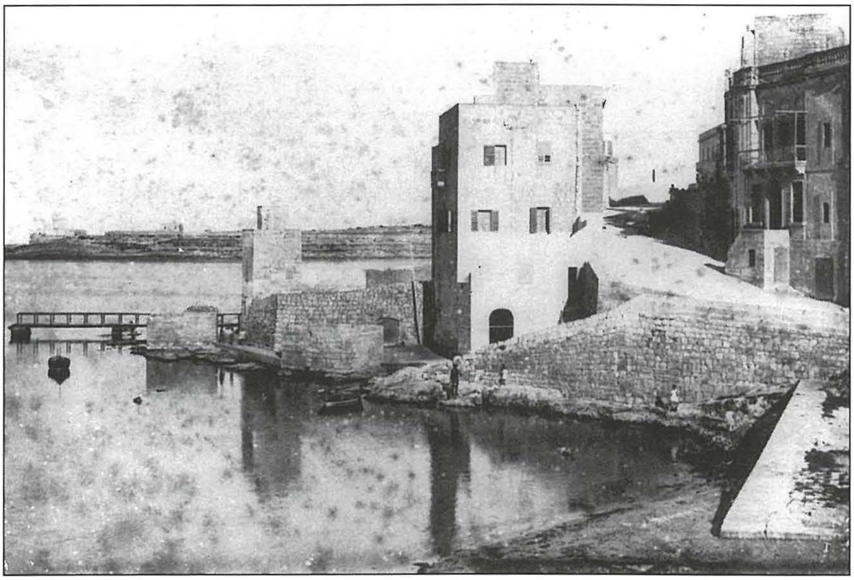

Ritratt ieħor antik tal-Bajja Spinola

L-istess statistika turina wkoll li l-biedja kienet attività importanti fil-kampanja, dak iż-żmien estiża, ta' San Ġiljan fejn insibu li kien hemm 63 bejn irziezet u *pen houses*. Mill-istess ċensiment nafu li fl-1911, f'San Ġiljan kien hemm 91 persuna kklassifikati bħala

"Farmers and Cultivators of Land", li minnhom 77 kienu irġiel u 14 nisa. F'San Ġiljan kien hemm ukoll residenti erbatax-il sajjied[5].

Ix-Xogħol tal-Ġiljaniżi

Iżda minbarra l-bdiewa u sajjieda, f'San Ġijan kien hemm bħala residenti nies b'xogħol ieħor li kienu dawn li ġejjin:

Saċerdoti, Djakni u Suddjakni	7
Sorijiet	27
Tobba	2
Spiżjara	1
Dentist	1
Negozjanti	6
Bejjiegħa tal-Ħut	1
Mastrudaxxi u xogħol marbut magħhom	12
Skrapan	13
Bejjiegħa tal-ħalib	28
Furnara	4
Tallaba	1
Għalliema	8
Bejjiegħa tal-Ħwienet tal-Merċa	12
Bennejja	19
Ħajjata	26 (11 irġiel, 15 nisa)
Bejjiegħa tal-Ħaxix u Frott	8
Servizz fi ħwienet	55
Benestanti	31

Il-preżenza ta' 28 bejjiegħa tal-ħalib, hija indikazzjoni li fil-kampanja ta' San Ġiljan kien hemm min kellu merħla mogħoż għall-bejgħ tal-ħalib[6].

Referenzi

1 *Census of the Maltese Islands* 2.IV.1911 (Malta 1912) Table IX, p. 20; Table XXII, p. 37.
2 Ibid., Table V, p. 4, 5.
3 Ibid., Table IV.
4 Cfr: *The Daily Malta Chronicle* 2.IV.1903, 19.I.1907, 26.IV.1907.
5 Census, Op. Cit. Table V, p.4; Table XXVI, pp. 64, 68.
6 Ibid., Table XXVI, pp. 54, 55, 56, 60, 64, 68.